

Na vijf op z'n zachtst gezegd
bewogen jaren staat ballerina
IGONE DE JONGH in haar
eigen autobiografische dans-
voorstelling: Renaissance. *'Dit is
het moment om mijn verhaal op
mijn manier te vertellen.'*

TEKST JORINDE BENNER
FOTO'S MANON VAN DER ZWAAL

‘Ik zit nú in mijn puberteit’

Ze is een week ziek geweest. Griep. Dus belt Igone de Jongh (45) vanuit de auto, van haar woonplaats Edam onderweg naar een repetitie in Rotterdam. Elk efficiënt gebruikt uur is er een-tje, dezer dagen. Volgende week gaat *Renaissance* in première, een voorstelling die ze samen maakte met tv-regisseur Marc Pos, over haar leven vanaf haar vroegste jeugd tot nu, maar bovenal over jezelf hervinden en herpakken na een intense periode.

Eerst de belangrijkste vraag: hoe gaat het met je?

‘Goed! Ik heb een roerige tijd achter de rug. Het is nu twee jaar na mijn scheiding van Thijs (acteur Thijs Römer, red.) en het voelt weer wat steviger om me heen. Ik heb een huis waarin ik me gelukkig voel, ik ben weer mooie dingen aan het maken, met de kinderen gaat het goed.’

Kinderen? Je hebt toch alleen zoon Hugo van veertien?

‘Sammie, de dochter van Thijs en Katja (Schuurman, red.), voelt ook als mijn kind. Hugo en Sammie zijn even oud, en dikke vrienden.’

EEN SAMENVATTING VOOR WIE het ontging: begin 2023 kondigde Igone de Jongh na een relatie van zeven jaar aan te scheiden van acteur Thijs Römer, nadat bekend werd dat hij online drie minderjarige meisjes had misbruikt. In augustus 2023 veroordeelde de rechtbank hem tot drie maanden cel, waarvan twee voorwaardelijk, en een werkstraf van 240 uur. Römer was voorheen getrouwd met actrice Katja Schuurman. Met haar kreeg hij dochter Sammie. Zoon Hugo kreeg De Jongh in een huwelijk met de vroegere balletdanser Mathieu Gremillet, van wie ze in 2015 scheidde.

Waarom is dit het moment om je levensverhaal te vertellen?

‘Het moment was niet het uitgangspunt. Een jaar geleden maakte ik een voorstelling met Marc Pos: *Igone in Carré*. Dat was voor ons zo inspirerend, dat daaruit een vriendschap ontstond. ‘Renaissance’ was

het eerste woord waaraan Marc dacht toen we spraken over een nieuwe voorstelling. Daarna pas realiseerde ik me: ja, dit is het moment om mijn verhaal op mijn manier te vertellen. Een jaar lang spraken we elke maandag met elkaar over mijn leven. Daarbij liet ik hem videobeelden zien. Uit mijn jeugd, en van mijn repertoire. ‘Daar moeten we iets mee,’ zei de televisiemaker in Marc. Toch heb ik de voorstelling niet gemaakt omdat ik het graag over mezelf wil hebben, maar omdat ik denk dat iedereen – ook wie nooit naar een balletvoorstelling gaat – zich kan identificeren met verlies en het doormaken van een donkere periode.’

In vijf hoofdstukken vertelt De Jongh door middel van dans en persoonlijke videobeelden haar levensverhaal. Dat begint met haar vroege jeugd, toen ze als meisje van acht vanuit Haarlem alleen met de trein naar Amsterdam reisde om haar droom te volgen: dansen bij de Nationale Balletacademie.

Hoe zag je jeugd eruit?

‘Als zesjarig meisje wist ik al, zonder enige twijfel, wat ik wilde worden. Ik was zo gefocust, altijd aan het trainen. Het ging altijd over ballet. Dat had natuurlijk invloed op ons gezin. Mijn vader was tennisleraar, mijn moeder was lange tijd ziek en daardoor veel thuis. Beiden hielden gelukkig van dans. Mijn vijf jaar oudere broer Ragnar had er als enige niets mee.’

Voelde hij zich achtergesteld?

‘We hebben samen een fijne jeugd beleefd, maar ik denk dat het voor hem niet altijd makkelijk was. Al was er ook veel aandacht voor hem hoor, hij heeft het me nooit kwalijk genomen.’

Was er naast ballet nog ruimte om dingen te doen die andere kinderen deden?

‘Nee, ik heb alles overgeslagen. Op mijn vijftiende vertrok ik naar de Royal Ballet School in Londen, helemaal alleen. Daar ging ik weleens uit, en heb ik gerookt, gedronken, de eerste keer seks gehad. Op mijn zestiende kreeg ik een baan bij Het Nationale Ballet en was het over met de pret. Ik zit nú in mijn puberteit, zeg ik weleens.’ »

‘Ik leerde dat ik wel naar Thijs kon wijzen, maar de enige over wie ik controle had, was ikzelf’

O ja?

‘Ik doe geen heel gekke dingen; ik geniet van een glas wijn, een avond doorhalen met vrienden, op vakantie gaan en soms even niet trainen. Ik heb het overslaan van de gewone jeugdige uitspattingen nooit als een gemis ervaren. Ik ben blij dat ik zo hard heb gewerkt om alles uit mijn carrière te halen wat erin zat en had mezelf voor mijn kop geslagen als ik dat niet had gedaan.’

Toen je in 2019 na vierentwintig jaar wegging bij Het Nationale Ballet, zei je: ‘Dansers leren alle pijn heel diep weg te stoppen door heel hard te werken. Fysieke pijn, maar ook mentale.’ Is dat iets wat je nu, sinds je autonoom werkt, hebt afgeleerd?

‘Ja, dat doe ik nu wel anders. Ik ben geen vijftientig meer, ben fysiek minder flexibel. En ik verberg niets meer, want uiteindelijk kom je jezelf keihard tegen. Toen mijn moeder achttien jaar geleden overleed, stond ik twee dagen later in de dansstudio en danste ik drie dagen later een première. Een jaar later merkte ik dat ik mijn verdriet nooit verwerkt had. Ik kon geen vrede krijgen met het feit dat ze er niet meer was en wilde met kerst alleen maar in bed liggen met de gordijnen dicht.’

Droeg het altijd maar doorjakkeren, het voorbijgaan aan je gevoel, bij aan je breuk met Het Nationale Ballet?

Igone de Jongh

GEBOREN 9 september 1979 in Haarlem
WOONT in Edam met zoon Hugo (14) en hond Teddy
STUDEERDE vanaf haar achtste aan de Nationale Balletacademie in Amsterdam en vanaf haar vijftiende aan de Royal Ballet School in Londen
PRIMA BALLERINA van het Nationale Ballet en tv-programma Dance Dance Dance
ZETTE in 2022 The United Ukrainian Ballet Company op, een gezelschap met gevluchte Oekraïense balletdansers

‘Nee, daar was het gewoon tijd voor. Ik had er nog een paar jaar kunnen doorsudderden, maar ik was nog veel te ambitieus. Ik wilde zo graag nieuwe dingen leren, verzinnen en maken – precies wat ik nu aan het doen ben. Dat kan niet als je bij een gezelschap werkt.’

Vlak voor jouw vertrek moest jouw vaste danspartner en beste vriend Marijn Rademaker bij het gezelschap stoppen, door een knieblessure. Heeft dat jullie band veranderd?

‘Nee zeg! Onze vriendschap is zo sterk, ik zou niet weten wat daar iets aan kan veranderen. Na Het Nationale Ballet opende Marijn heel stoer een succesvol restaurant in Stuttgart, waar hij toen woonde. Uiteindelijk miste hij de kunst te veel en wilde weer gaan dansen. Dan moet je dat met mij doen, zei ik. In *Renaissance* dansen we onder andere een pas de deux uit *Het zwanenmeer*.’

Hoe voelt dat?

‘Als thuiskomen. Wij kunnen communiceren zonder woorden.’

Toch koos je ervoor om het stuk over de donkere periode die je doormaakte, te illustreren met een interview op videobeeld, vertelde je me net.

‘Die periode duurde tot een maand of zes geleden. Hij kwam niet alleen door mijn scheiding van Thijs, maar ook die van Het Nationale Ballet. Het voelde als een vrije val, alle grond was jarenlang onder mijn voeten vandaan geslagen. Ik wil mensen laten zien wat dat met me deed. Altijd droomde ik van een groot gezin, en die droom zag ik twee keer mislukken.’

In andere media ben je altijd respectvol blijven praten over Thijs. Hoe breng je dat op?

‘Het heeft me natuurlijk tijd gekost. Maar ik ben spiritueel, ik geloof in energie. Ik heb een heel gelukkige tijd met hem gehad, en de periode daarna was ontzettend zwaar en verdrietig. Toch ben ik blij dat ik mezelf daarvoor heb leren kennen. Want ik heb veel lieve vrienden om me heen en een fantastische vader, maar de enige die de pijn voelde, was ik. Daar heb ik professionele en spirituele hulp bij gezocht.

Ik leerde dat ik wel heel erg naar Thijs kon wijzen, maar de enige over wie ik controle had, was ikzelf. Ik word er niet gelukkig én geen beter mens van als ik blijf hangen in hoe verschrikkelijk de situatie is. Het leven heeft me deze kant op gestuurd, en dat zal met een reden zijn.’

Wat is er over van het liefdevolle samengestelde gezin dat jullie waren?

‘Katja en ik zijn niet uit elkaar. In onze vriendschap zit vanaf het begin een vanzelfsprekendheid die mij dierbaar is; ze was degene die me het meest welkom heette toen Thijs en ik bij elkaar kwamen. Ik ben dol op haar hele familie. Hugo en Sammie zien elkaar ook nog veel, ze hebben dezelfde vrienden. In die zin is er nog steeds een familie-achtige situatie.’

Haal je dat ook aan in je voorstelling?

‘Het stuk *De hand* in de voorstelling gaat volledig over

A woman with dark hair, wearing a grey short-sleeved sweater and blue jeans, stands in a kitchen. She is holding a white mug with a colorful cartoon character on it. The background shows a dark kitchen counter with a wooden cutting board and a bowl of fruit.

‘Altijd droomde ik van een groot gezin, en die droom zag ik twee keer mislukken’

vriendschap, maar ik kan niet iedereen benoemen, dan wordt het een soort poëziealbum. Dus staat mijn beste vriend en danspartner Marijn als boegbeeld voor ál die mensen die me de hand reikten.’

Wat is het mooiste wat die mensen voor je hebben gedaan, in je donkere periode?

‘Er zijn. Eten langsbrengen. Ik ben niet zo’n prater.’

Voor dit stuk ben je naar de Verenigde Staten gevlogen om een dierbare vriendin van je op te zoeken: Edith Eger, bekend als de Ballerina van Auschwitz.

Wat maakt jullie band zo bijzonder?

‘In 2019 stond ik in een voorstelling naar aanleiding van haar boek *De keuze*. Ze kwam kijken, en sindsdien hielden we contact. Ze is traumatherapeut en heeft me enorm geholpen. Via Skype, Zoom, mail. Ik wilde haar iets teruggeven, dus heb ik in Amerika voor haar gedanst. Dat hebben we gefilmd. Het was een van de mooiste momenten in mijn leven.’

Is er wat jou betreft een hoogtepunt te benoemen in je carrière?

‘Er waren veel hoogtepunten. Dat ik gebombardeerd werd tot de muze van choreograaf Hans van Manen. Dat ik eerste solist werd bij Het Nationale Ballet. En de allereerste keer dansen met Marijn. Het is moeilijk kiezen.’

Je bent 45, er zit een houdbaarheidsdatum aan een danscarrière. Denk je daarover na?

‘Fysiek voel ik me nog hetzelfde als vijf jaar geleden. Daar moet ik wel harder voor werken dan vroeger. Naar de *gym*, eerst opwarmen. Maar ik denk dat ouderdom, of ongemakken van de overgang, voor ballerina’s later komen, puur door het leven dat we leiden. Ik train nog zó hard.’

Hoop je na deze voorstelling voor eens en altijd met de afgelopen jaren te hebben afgerekend?

Ze twijfelt. ‘Wat ik erover heb gezegd is al heel duidelijk. Ik ben veel meer dan wat mij is overkomen, en ik doe nog zoveel. Ik hoop dat mensen vooral aan mij denken door de mooie dingen die ik heb gemaakt.’ «

→ *Renaissance* is vanaf 21 november te zien in de Nederlandse theaters.